104. MEKTUP

١٠٤ - ﴿ اَلْمَكْتُوبُ الرَّابِعُ وَالْمِائَةُ : اِلَى قُضَاةِ بَعْضِ الْقَصَبَةِ فِى التَّعْزِيَةِ ﴾

اعْلَمُوا أَنَّ مُصِيبَةَ فَوْتِ الْمَغْفُورِ لَهُ وَانْ كَانَتْ شَدِيدَةً جِدًّا وَمُسْتَصْعَبَةً وَلَكِنْ لاَبُدَّ لِلْعَبْدِ مِنَ الرِّضَا بِفِعْلِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى فَانَّا لَمْ نُخْلَقْ لِلْبَقَاءِ فِى الدُّنْيَا بَلْ لِلْعَمَلِ فَيَنْبَغِى السَّعْىُ فِى الْعَمَلِ فَانْ ذَهَبَ الْمَرْحُومُ بِعَمَلِهِ لاَضَيْرَ فِيهِ بَلْ هُوَ "مَلَكُ الْمَوْتِ جِسْرٌ يُوصِلُ الْحَبِيبَ اِلَى الْحَبِيبِ" ثَابِتٌ فِى شَأْنِهِ لَيْسَتِ الْمُصِيبَةُ لِلْفَوْتِ بَلْ لِحَالِ الْقَادِمِ اِلَى الْحَبِيبِ أَنَّهُ كَيْفَ يُعَامَلُ بِهِ فَيَنْبَغِى اْلاِمْدَادُ بِالدُّعَاءِ وَاْلاِسْتِغْفَارِ وَالتَّصَدُّقِ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "**مَا الْمَيِّتُ الاَّ كَالْغَرِيقِ الْمُتَغَوِّثِ يَنْتَظِرُ دَعْوَةً تَلْحَقُهُ مِنْ أَبٍ اَوْ أُمٍّ اَوْ أَخٍ اَوْ صَدِيقٍ فَاذَا لَحِقَتْهُ كَانَ أَحَبَّ اِلَيْهِ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَانَّ اللهَ تَعَالَى لَيُدْخِلُ عَلَى أَهْلِ الْقُبُورِ مِنْ دُعَاءِ أَهْلِ اْلاَرْضِ اَمْثَالَ الْجِبَالِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَأَنَّ هَدِيَّةَ اْلاَحْيَاءِ اِلَى اْلاَمْوَاتِ اسْتِغْفَارٌ لَهُمْ**" وَبَلَغَ الْمَكْتُوبُ الشَّرِيفُ وَالْهَوَاءُ الْبَارِدُ شَدِيدٌ عَلَى الْفُقَرَاءِ جِدًّا وَالاَّ مَا كُنْتُ أَتَأَخَّرُ وَكُتِبَ التَّفْوِيضُ مُؤَكَّدًا يَنْفَعُ اِنْ شَاءَ اللهُ تَعَالَى وَالزِّيَادَةُ عَلَى ذَلِكَ تَصْدِيعٌ وَالدَّعَوَاتُ الْكَثِيرَةُ مَبْذُولَةٌ لِلْقَاضِى حَسَنٍ وَسَائِرِ اْلأَعِزَّةِ وَلْيَكُونُوا رَاضِينَ بِفِعْلِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَشَاكِرِينَ عَلَيْهِ تَعَالَى فِى جَمِيعِ اْلاُمُورِ .

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup kasabanın[126] kadılarına yazılmış olup taziye hakkındadır.

[126] "Ba'du'l-Kasabe" olarak Arapçaya çevrilen bu kelime Mektûbâtın aslı olan Farsça Nüshada *perkene* olarak geçmektedir. (bkz. Mektûbât-ı İmâm-ı Rabbânî, tahk. Mevlânâ Nûr Ahmed Sâhib, Lahor). İmam-ı Rabbânî, Mektûbât'ında yer yer Hinduca kelimeler de kullanmaktadır. Perkene kelimesi de Hinduca olup kasaba anlamına gelmektedir. Perkene'nin bir yer ismi olması da muhtemeldir. Bu durumda mânâ "Perkene'nin kadılarına..." şeklinde olur.

Bilmek gerekir ki; merhûmun aramızdan ayrılması her ne kadar zor ve çetin olsa da kulun Hakk Subhânehû'nun yaptığına rıza göstermesi gerekir. Çünkü biz bu dünyada kalmak için değil, çalışmak için yaratıldık. O halde çalışmak ve gayret etmek gerekir.

Eğer merhum ameli ile gitti ise bunda korkulacak bir şey yoktur. Hatta onun hakkında, "*Ölüm meleği, sevgiliyi sevgiliye ulaştıran bir köprüdür*" sözü sabittir. Musibet (ölüp) gitme için değil, *sevgili*ye gelen (meyyitin) hâli sebebiyledir; acaba ona nasıl muamele edilecektir? Öyleyse dua ve istiğfar ederek ve sadaka vererek ölen kişiye yardım etmek gerekir. Allah Rasûlü (Sallâllahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: "*Ölü, boğulmakta olan ve yardım isteyen kişi gibidir; anneden, babadan, kardeşten veya arkadaştan gelecek bir dua bekler. O dua, geldiğinde ölü için dünya ve içindekilerden daha sevimlidir. Allah Te'âlâ yeryüzündekilerin duası sebebiyle kabir ehline dağlar kadar rahmet getirir. Dirilerin ölülere hediyesi onlar için istiğfar etmektir.*"[127]

Değerli mektubunuz, havanın çok soğuk olup bu fakirleri etkilediği bir zamanda ulaştı. Yoksa gecikmezdim. Bu talebin ısrarla yazılması inşallah faydalı olur.

Daha fazla yazarak başınızı ağrıtmayalım.

Kadı Hasan'a ve diğer değerli dostlara çok dua ediyoruz, Hakk Subhânehû'nun işine rıza göstersinler ve bütün işlerde O'na şükretsinler.

KELİME ANLAMI

104. < : اَلْمَكْتُوبُ الرَّابِعُ وَالْمِائَةُ **Yüz dördüncü mektup** اِلَى قُضَاةِ بَعْضِ الْقَصَبَةِ **Bazı kasaba kadılarına yazılmıştır** *(Ne hakkındadır?)* فِي التَّعْزِيَةِ **Baş sağlığı dileme hakkındadır** >

اعْلَمُوا Biliniz ki; أَنَّ مُصِيبَةَ فَوْتِ الْمَغْفُورِ لَهُ Şüphesiz merhumun aramızdan ayrılması olayı وَاِنْ كَانَتْ Her ne kadar olsa da *(Ne?)* شَدِيدَةً جِدًّا Çok ağır وَمُسْتَصْعَبَةً Ve zor وَلَكِنْ لَابُدَّ Ne var ki, gerekir *(Kim için?)* لِلْعَبْدِ Kul için *(Ne?)* مِنَ الرِّضَا Rıza göstermesi *(Neye?)* بِفِعْلِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى Hak Sübhânehû ve Teâla'nın işine فَاِنَّا Zira biz لَمْ نُخْلَقْ Yaratılmadık *(Ne için?)* لِلْبَقَاءِ فِي الدُّنْيَا Dünyada kalmak için بَلْ لِلْعَمَلِ Aksine amel için yaratıldık فَيَنْبَغِي السَّعْيُ O halde çalışmak gerekir *(Hangi yönde?)* فِي الْعَمَلِ Amel yönünde فَاِنْ ذَهَبَ الْمَرْحُومُ Eğer

127 Bu hadisin tahrici için bkz. C. 1, mektup 89'un ilgili dipnotu.

merhum gittiyse *(Ne ile?)* بِعَمَلِه Ameli ile لاَضَيْرَ فِيه Ölümde herhangi bir zarar yoktur بَلْ هُوَ Bilakis o مَلَكُ الْمَوْتِ "Ölümün meleği *(Nedir?)* جِسْرٌ Bir köprüdür يُوصِلُ الْحَبِيبَ Sevgiliyi ulaştırır *(Kime?)* اِلَى الْحَبِيبِ Sevgiliye" ثَابِتٌ Bu söz sabittir *(Ne hakkında?)* فِى شَأْنِه Onun hakkında لَيْسَتِ الْمُصِيبَةُ Felaket değildir *(Neyle ilgili?)* لِلْفَوْتِ Dünyadan ayrılmayla بَلْ لِحَالِ Bilakis gelenin haliyle ilgilidir *(Kime gelen?)* اِلَى الْحَبِيبِ Sevgiliye gelen اَنَّهُ كَيْفَ يُعَامَلُ الْقَادِمِ Nasıl muamele edilecek? *(Kiminle?)* بِه Onunla فَيَنْبَغِى الاِمْدَادُ Öyleyse ona yardım gerekir *(Ne ile?)* بِالدُّعَاءِ وَالْاِسْتِغْفَارِ وَالتَّصَدُّقِ Dua, istiğfar ve sadaka ile قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ Rasûlüllah (s.a.v.) buyurdu ki; "مَا الْمَيِّتُ "Ölü değildir اِلاَّ كَالْغَرِيقِ Ancak boğulan kişi gibidir *(Öyle boğulan ki;)* اَلْمُتَغَوِّثُ Yardım dileyen يَنْتَظِرُ دَعْوَةً Ölü, dua bekler *(Öyle dua ki;)* تَلْحَقُهُ Ardından gelecek *(Kimden?)* مِنْ أَبٍ اَوْ اُمٍّ اَوْ أَخٍ Babadan, anadan, kardeşten اَوْ صَدِيقٍ Veya dosttan فَاِذَا لَحِقَتْهُ O dua geldiğinde كَانَ أَحَبَّ Daha sevimli olur *(Kime?)* اِلَيْهِ O kişiye *(Neden?)* مِنَ الدُّنْيَا Dünyadan وَمَا فِيهَا Ve onun içindekilerden وَاَنَّ اللّٰهَ تَعَالَى Muhakkak Allâh-u Teâla لَيُدْخِلُ Dahil eder / verir *(Kime?)* عَلَى أَهْلِ الْقُبُورِ Kabir ehline *(Neden?)* مِنْ دُعَاءِ أَهْلِ الْاَرْضِ Yeryüzündekilerin duasından *(Ne verir?)* اَمْثَالَ الْجِبَالِ Dağlar kadar مِنَ الرَّحْمَةِ Rahmetinden وَأَنَّ هَدِيَّةَ الْاَحْيَاءِ Şüphesiz dirilerin hediyesi *(Kime?)* اِلَى الْاَمْوَاتِ Ölülere *(Nedir?)* اِسْتِغْفَارٌ لَهُمْ" Onlar için yapılan istiğfardır" وَبَلَغَ Ulaştı *(Ne?)* اَلْمَكْتُوبُ الشَّرِيفُ Değerli mektubunuz وَالْهَوَاءُ الْبَارِدُ Soğuk hava *(Nedir?)* شَدِيدٌ عَلَى الْفُقَرَاءِ Fakirler için çetindir جِدًّا Oldukça وَاِلاَّ Yoksa مَا كُنْتُ Olmazdım *(Ne?)* أَتَأَخَّرَ Geçiyor وَكُتِبَ التَّفْوِيضُ Bu emanet / mektup yazıldı *(Nasıl?)* مُؤَكَّدًا Üzerinde durularak يَنْفَعُ Fayda sağlar اِنْ شَاءَ اللّٰهُ تَعَالَى İnşaallahû Teâla وَالزِّيَادَةُ عَلَى ذَلِكَ Bunun üzerine ekleme *(Nedir?)* تَصْدِيعٌ Baş ağrıtmadır وَالدَّعَوَاتُ الْكَثِيرَةُ Bol dualar مَبْذُولَةٌ Bahşedilmiştir *(Kimlere?)* لِلْقَاضِى حَسَنٍ Kadı Hasan'a وَسَائِرِ الْاَعِزَّةِ Ve diğer değerli dostlara وَلْيَكُونُوا Olsunlar رَاضِينَ Razı kimseler *(Ne ile razı?)* بِفِعْلِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ Hak Sübhânehû'nün işiyle وَشَاكِرِينَ Ve şükredici olsunlar عَلَيْهِ تَعَالَى Allâh-u Teâla'ya karşı *(Nerede?)* فِى جَمِيعِ الْاُمُورِ Bütün işlerde

